

Nghiên cứu khoa học

GIÁM SÁT SỰ LƯU HÀNH VIRUS CÚM A/H5 TẠI MỘT SỐ CHỢ BUÔN BÁN GIA CẦM SỐNG TRÊN ĐỊA BÀN HÀ NỘI TRONG NĂM 2016

Cần Xuân Minh^{1,2}, Phạm Thị Nga¹, Bùi Ngọc Anh¹, Nguyễn Thanh Hòa¹, Phạm Thị Huệ¹, Ngô Thị Minh Quyên¹, Hoàng Việt Hưng³, Bùi Nghĩa Vương¹

TÓM TẮT

Giám sát cúm gia cầm luôn là vấn đề cần được quan tâm đặc biệt vì dịch bệnh cúm A/H5 thường diễn biến rất phức tạp. Trong nghiên cứu này, chúng tôi đã tiến hành giám sát cúm A/H5 tại 4 chợ buôn bán gia cầm sống. Mẫu swab được thu thập từ gà và vịt với 5 mẫu swab được nhập lại thành 1 mẫu gộp. Mẫu được sử dụng để phân lập virus cúm A/H5 trên trứng gà đã có phôi và phân tích, phát hiện gen của cúm A bằng phương pháp Realtime RT-PCR. Mẫu dương tính với cúm type A được định type cho cúm H5 cũng bằng Realtime RT-PCR. Kết quả phân tích cho thấy trong 900 mẫu thu thập trong năm 2016, đã phân lập thành công 105 chủng virus, trong đó có tới 92 chủng được xác định là cúm type A với 34 mẫu có nguồn gốc từ gà và 58 mẫu có nguồn gốc từ vịt, trong đó 4 mẫu dương tính với H5 (3 mẫu H5N6 và 1 mẫu H5N1). Tất cả các mẫu dương tính với virus cúm H5 đều có nguồn gốc từ vịt tại các địa phương lân cận Hà Nội. Việc phân lập được virus cúm H5 tại chợ chứng tỏ việc buôn bán gia cầm sống là nguy cơ cho virus H5 xâm nhập vào Hà Nội, đồng thời cảnh báo khả năng virus H5 lây sang người. Việc phân lập được virus cúm type A nói chung và virus cúm H5 nói riêng tại các chợ nhấn mạnh việc tiếp tục giám sát và phân tích các chủng phân lập là cần thiết.

Từ khóa: giám sát, cúm A/H5, chợ gia cầm sống, Hà Nội

Surveillance on prevalence of influenza A/H5 virus at live bird market in Ha Noi in 2016

Can Xuan Minh, Pham Thi Nga, Bui Ngoc Anh, Nguyen Thanh Hoa, Pham Thi Hue, Ngo Thi Minh Quyen, Hoang Viet Hung, Bui Nghia Vuong

SUMMARY

Avian influenza surveillance is always a matter that should be paid special attention due to the infection and transmission of avian influenza A/H5 virus are very complicated. In this study we conducted surveillance on prevalence of influenza A/H5 virus in 4 live poultry markets. The swab samples were collected from the poultry, including chickens and ducks with 5 swab samples were pooled into a tube. The swab samples were used to isolate avian influenza virus on embryonated eggs. The identified viruses were analyzed for detection of influenza A by Realtime RT-PCR. The positive samples for influenza type A was further subtyped for H5 by Realtime RT-PCR. The studied results showed that from 900 samples collected in 2016, 105 isolates were successfully determined, of which 92 samples were positive with influenza A virus, of which 34 samples were derived from chickens and 58 samples were derived from ducks. Four samples were positive with H5, including 3 samples of H5N6 and one sample of H5N1. All positive samples with influenza H5 virus were derived from ducks in the provinces surrounding Ha Noi. The occurrence of H5 virus in the market demonstrated that trading the live poultry was a risky factor for H5 virus entering in Ha Noi, warning that H5 virus could be transmitted to human. The successful isolation for the influenza type A virus in general and influenza H5 virus in particular from the live bird markets should be emphasized that continuous surveillance on influenza A/H5 virus is necessary.

Keywords: surveillance, influenza A/H5, live bird market, Ha Noi.

¹ Bộ môn Virus, Viện Thú y

² Chi cục Thú y Hà Nội

³ Bộ môn Toán tin, Đại học Y Hà Nội